

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski

w sprawie ze skargi Miejskiego Rzecznika Konsumentów w R.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w R. Sądu Grodzkiego z dnia 5 maja 2005 r.,
sygn. akt XI Nc (...), wydanego w sprawie z powództwa (...) Telefonii Komórkowej (...) Spółki z o.o. w W.
przeciwko M. B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 marca 2008 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Nakazem zapłaty z dnia 5 maja 2005 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w R. nakazał pozwanej M. B. zapłacić na rzecz powoda (...) Telefonii Komórkowej – (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 1.497,85 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2004 r. do dnia zapłaty. Sąd Rejonowy w R. postanowieniem z dnia 24 czerwca 2005 r. odrzucił sprzeciw powódki od nakazu zapłaty jako wniesiony po terminie.

Postanowieniem z dnia 23 września 2005 r. Sąd Okręgowy w R. oddalił zażalenie pozwanej na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu.

We wniesionej na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c. skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Miejski Rzecznik Konsumentów w

R. zażądał stwierdzenia niezgodności z prawem wskazanego nakazu zapłaty, zarzucając naruszenie art. 499 pkt 2 k.p.c. oraz art. 245 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przepis ten wyraża zasadę, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od wskazanej zasady przewiduje art. 424¹ § 2 k.p.c., który w sytuacji, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi od orzeczenia sądu pierwszej lub drugiej instancji uzależnia od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113).

Ocenę, czy wystąpił wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., poprzedzić musi analiza okoliczności nieskorzystania przez pozwaną z przysługujących jej środków prawnych. W rozpoznawanej sprawie została ona prawidłowo poinformowana przez Sąd Rejonowy o uprawnieniu do wniesienia sprzeciwu od wydanego nakazu zapłaty w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu. Nakaz zapłaty został jej doręczony w dniu 3.06.2005 r. Pozwana sprzeciwu w terminie dwutygodniowym nie wniosła, a jedynie wniosła w dniu 20.06.2005 r. do Sądu pismo, w którym poinformowała o złożeniu „sprzeciwu” w Prokuraturze Rejonowej w R. Pozwana nie wskazała żadnych okoliczności uzasadniających uchybienie temu terminowi, ani nie wniosła o jego przywrócenie. Sąd Rejonowy traktując pismo pozwanej jako sprzeciw wydał postanowienie o jego odrzuceniu, ze względu na wniesienie go po terminie. Z tych samych względów Sąd Okręgowy oddalił zażalenie pozwanej na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu. Okoliczności te przemawiają za uznaniem, że uchybienie przez pozwaną terminowi do wniesienia sprzeciwu, nie nastąpiło w okolicznościach, które można by zakwalifikować jako wyjątkowy wypadek w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c.

Nie można ponadto zaaprobować stanowiska Miejskiego Rzecznika Konsumentów, że naruszenie art. 499 pkt 2 k.p.c. stanowi naruszenie podstawowej zasady porządku prawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przez podstawowe zasady porządku prawnego należy rozumieć fundamentalne zasady ustroju społeczno-politycznego, a więc zasady konstytucyjne, oraz naczelne zasady rządzące poszczególnymi dziedzinami prawa: cywilnego, rodzinnego, pracy, a także prawa procesowego (por. postanowienia z dnia 26 lutego 2003 r., II CK 13/03, OSNC 2004, nr 5, poz. 80 oraz z dnia 21 kwietnia 1978 r., IV CR 65/78, OSNC 1979, nr 1, poz. 12). Przepis art. 499 pkt 2 k.p.c. odnosi się do przesłanek odmowy wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i jest pozostawiony do oceny sądu orzekającego. Znaczenie normy wyrażonej w tym przepisie odnosi się tylko do oceny przedstawionych przez stronę powodową twierdzeń pozwu. Nie może być ona zatem uznana za podstawową zasadę porządku prawnego. W konsekwencji należy przyjąć, że naruszenie prawa podniesione w skardze nie ma charakteru kwalifikowanego i – gdyby nawet miało miejsce – nie mogłoby stanowić przesłanki dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniesionej na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że z istoty postępowania upominawczego wynika, że dla wydania nakazu zapłaty w tym postępowaniu ustawodawca nie wymaga od powoda udowodnienia swoich twierdzeń. Przesłanką odmowy wydania nakazu zapłaty jest m. in. okoliczność, że przytoczone przez powoda okoliczności budzą wątpliwości. Z tego względu zarzut Miejskiego Rzecznika Konsumentów, że wydanie nakazu zapłaty na podstawie noty obciążeniowej niespełniającej wymagań dokumentu prywatnego z art. 245 k.p.c. stanowi uchybienie procesowe, należy uznać za całkowicie nieuzasadniony.

W myśl art. 424⁸ § 2 *in fine* k.p.c. skarga podlega odrzuceniu, jeżeli nie zachodzi wyjątek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. Wypełniając dyspozycję tego przepisu, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.